

Kunnskapsdepartementet

Oslo 27.04.23

NOU 2022: 16 En folkehøgskole for alle — – Vilkår for økt kvalitet og mangfold i folkehøgskolene

HLF er Norges største organisasjon for mennesker med funksjonsnedsettelse med 64 000 medlemmer. En million nordmenn har hørselsutfordringer som påvirker hverdagen ulikt. HLF arbeider for hørselshemmedes livskvalitet, likestilling og full deltakelse i alle livets sammenhenger. Noen har behov for omfattende rehabilitering, mens andre trenger tilrettelegging, hjelpemidler og kunnskap i å mestre hverdagen. Stadig flere rammes av hørselsutfordringer og det er viktig å motvirke sosial isolasjon og frafall fra utdanning og arbeidsliv.

Vi takker for muligheten til å komme med innspill til NOU 2020: 16 En folkehøgskole for alle.

Departementet spør særlig om tilbakemeldinger på folkehøgskolenes samfunnsmandat, og rolle i samfunnet. Her er HLF helt på linje med utvalgets konklusjon, om at folkehøgskolene er en viktig arena for læring, mestring og utvikling. Slik utvalget også belyser i høringen, er elever med funksjonsnedsettelse en av gruppene som i dag er svært underrepresentert i elevmangfoldet for landets folkehøgskoler. Derfor setter vi stor pris på at utvalget i arbeidet med utredningen, har sett verdien av mangfold, og at dette, i likhet med universell utforming må få økt fokus i tiden som kommer. Universell utforming omtales i flere kapitler i utredningen, men vil bli kommentert som en helhet i høringssvaret. Under følger våre innspill.

Et av utvalgets forslag til tiltak, er at alle nye folkehøgskoler skal tilfredsstillere krav om universell utforming i plan- og bygningslovens byggtekniske forskrift (TEK17) for å bli godkjent for statstilskudd. HLF støtter forslaget. For HLF er det en selvfølge at nye folkehøgskoler forholder seg til gjeldende bestemmelser i plan- og bygningsloven og TEK17, og viser spesielt til TEK17 §13-6 som stiller krav til lydforhold. HLF støtter også utvalgets forslag om at eksisterende skoler må arbeide målrettet for å oppdatere eksisterende bygningsmasse til å møte kravene om universell utforming og at det settes en tidsfrist for når alle folkehøgskoler skal være universelt utformet.

For mennesker med hørselsutfordringer, er god akustikk og fravær av bakgrunnsstøy avgjørende. Å installere lydutfjævningsanlegg og teleslynge i fellesareal og undervisningsrom, vil også bidra til god hørbarhet og taleoppfattelse. Alt undervisningsmaterieell, som f.eks. podkast og videoer, må være universelt utformet, herunder teksten. I tillegg er det viktig med god lyssetting, både på videoer og i skolens lokaler, slik at elever med hørselsutfordringer, har mulighet for munnnavlesning.

Vi vil også legge til at nevnte tiltak er nødvendig for noen, men nyttig for alle, og vil bidra til bedre læringsmiljø og inkludering.

Kapittel 9 folkehøgskolen som en mangfoldig dannelsesinstitusjon

Utvalget peker på at det i dag er for lite økonomiske ressurser til tilrettelegging i folkehøgskolen, og at dette er en barriere som hindrer elever med funksjonsnedsettelse å få et likeverdig folkehøgskoletilbud som sine jevnaldrende. Vi minner om § 5a læringsmiljø i folkehøgskoleloven som har bestemmelser om lydforhold og universell utforming. Det er også viktig å heve kompetansen om hva tilrettelegging innebærer, og hvor stor forskjell enkle tiltak kan gjøre for alle på skolen. Vi støtter utvalget i at en mer mangfoldig ansattgruppe ved folkehøgskolene, vil vise verdien av mangfold, og bidra til flere perspektiv og nyttig erfaring for skolene.

Vi ser også svært positivt på utvalgets forslag om en søknadsbasert tilskuddspott til mangfoldstiltak i folkehøgskolen forvaltet av Utdanningsdirektoratet. Dette vil være en viktig faktor og bidrag for at flere elever med funksjonsnedsettelse skal få god, individuell tilrettelegging.

I kapittel 9.4, foreslår utvalget at det må jobbes systematisk med kommunikasjon for å gjøre skolens tilbud kjent for aktuelle søkere, og at søkerne skal få et klarere bilde av skolen de søker seg til. Her mener HLF, som utvalget, at markedsføringen av skolen spiller en vesentlig rolle. Vi ser det som en styrke dersom mangfoldsperspektivet kan bli tydeligere i markedsføringen. Informasjon om hvilke skoler som har hørselstekniske hjelpemidler tilgjengelig og erfaring med bruk av disse vil trolig minske barrierer og usikkerhet, og dermed gjøre det enklere for elever med hørselsutfordringer og/eller andre funksjonsnedsettelse å søke seg til den skolen de ønsker å gå på.

HLF takker utvalget for en grundig utredning, og ber om at våre innspill tas med i det videre arbeidet. Videre ber vi om at det viktige fokuset på mangfold og universell utforming vektlegges og videreføres.

For ytterligere informasjon kontaktes politisk rådgiver Isabel Engan, engan@hlf.no.